

**ATZINUMS
PAR IZMAIŅU NOVĒRTĒŠANU AKREDITĒTĀ STUDIJU VIRZIENĀ**

RĪGAS JURIDISKĀ AUGTSKOLA

Studiju virziens: **“TIESĪBU ZINĀTNE”**

Otrā cikla (akadēmiskā maģistra) studiju programma **“Tiesības un finanses”**

Izglītības klasifikācijas kods: 45380

Informācija par ekspertu

Vārds	Jānis	Uzvārds	Grasis
Darbavieta	Rīgas Stradiņa universitāte	Amats	Profesors
Grāds/ profesionālā kvalifikācija		Dr.iur.	
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man NAV interešu konflikta			Apliecinu, ka man <i>nav interešu konflikta</i>

Novērtēšanas vizītes datums: 2026. gada 11. jūnijs

Atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā gūtajām atziņām un veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:

1. Rīgas Juridiskās augstskolas (RJA) 25.03.2026. iesniegums b/n un tam pievienotie dokumenti:
 - Studiju programmas nosaukuma izmaiņu pamatojums latviešu un angļu valodā;
 - Aktualizētais studiju plāns latviešu un angļu valodā;
 - Jauno studiju kursu apraksti latviešu un angļu valodās;
 - Mācībspēku biogrāfijas;
 - Studiju kursu kartējums latviešu un angļu valodā;
 - Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts.
2. RJA 01.06.2026. iesniegums b/n ar precizētiem un papildus pievienotajiem dokumentiem (atsaucoties uz AIKA 30.04.2026 vēstuli RJA Nr. 2026/4.1-82):
 - Apkopojums par studiju programmas parametriem;
 - Studiju programmas satura izmaiņu pamatojums un apraksts;
 - Atbilstības valsts akadēmiskās izglītības standartam izvērtējums;
 - Studiju programmas mērķis, uzdevumi un sasniedzamie rezultāti;
 - Diploms un tā pielikums;
 - Studiju kursa apraksti latviešu un angļu valodā;
 - Pārskats par studiju programmu pāreju uz jauno apjomu kredītpunktos atbilstoši ECTS;
 - RJA vadlīnijas studiju procesam bakalaura un maģistru studiju programmām (iekšējā metodika pārejai no Latvijas kredītpunktiem uz kredītpunktiem atbilstoši ECTS);
 - Par jauno kursu īstenošanu atbildīgo mācībspēku saraksts;

- Studiju kursu kartējums;
 - Studiju plāni latviešu un angļu valodā.
3. Papildus RJA 19.06.2026. iesniegtie dokumenti:
 - Studiju programmas parametru izmaiņu tabula.
 4. Novērtēšanas vizītes laikā iegūtā informācija intervijās ar RJA pārstāvjiem;
 5. Augstskolu likums;
 6. Ministru kabineta 2013. gada 16. aprīļa noteikumi Nr. 202 “Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus”;
 7. Ministru kabineta 2014. gada 13. maija noteikumi Nr. 240 “Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu” (turpmāk - MK noteikumi Nr. 240);
 8. Ministru kabineta 2022. gada 27. septembra noteikumi Nr. 595 “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozaru grupām, zinātnes nozarēm un apakšnozarēm”.
 9. Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnijā noteikumi Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” (turpmāk MK noteikumi Nr.322).

1. Informācija par augstskolas plānotajām izmaiņām

Otrā cikla (akadēmiskās maģistra) studiju programmas “Tiesības un finanses” parametru tabula (iesniegta 19.06.2026):

Studiju programmas parametri	<u>Pirms</u> izmaiņu apstiprināšanas	<u>Pēc</u> izmaiņu apstiprināšanas
Studiju programmas nosaukums	Otrā cikla akadēmiskā studiju programma “Tiesības un finanses”	Otrā cikla akadēmiskā studiju programma “ Biznesa tiesības un finanses”
Studiju programmas kods	45380	45380
Studiju programmas veids, forma, valoda, apjoms, ilgums	- pilna laika klātiešana / angļu / 60 KP / 1 gads - nepilna laika klātiešana / angļu / 60 KP / 2 gadi - pilna laika klātiešana / angļu / 120 KP / 2 gadi - nepilna laika klātiešana / angļu / 120 KP / 4 gadi	- pilna laika klātiešana / angļu / 60 KP / 1 gads - nepilna laika klātiešana / angļu / 60 KP / 2 gadi - pilna laika klātiešana / angļu / 120 KP / 2 gadi - nepilna laika klātiešana / angļu / 120 KP / 4 gadi
Studiju programmas īstenošanas vieta	Rīga	Rīga
Piešķiramais grāds	sociālo zinātņu maģistra grāds tiesību zinātnē	maģistra grāds biznesa tiesībās un finansēs

Uzņemšanas prasības: - pilna laika klātiešana / angļu / 60 KP / 1 gads - nepilna laika klātiešana / angļu / 60 KP / 2 gadi	Viengadīga akadēmiskā programma "Tiesības un finanses" (60 ECTS) ir atvērta visiem interesentiem, kas ieguvuši sociālo zinātņu bakalaura vai maģistra grādu tiesību zinātnē, ekonomikā, finansēs, vadībā vai citā radniecīgā jomā, vai otrā līmeņa profesionālā bakalaura vai profesionālā maģistra grādu tiesību zinātnē, ekonomikā, finansēs, vadībā vai citā radniecīgā jomā (kopā iegūti vismaz 240 ECTS). Angļu valodas prasme vismaz B2 līmenī.	Otrā cikla (akadēmiskā maģistra) studiju programma "Biznesa tiesības un finanses" ir atvērta visiem interesentiem, kas sekmīgi apguvuši pirmā cikla augstāko izglītību tiesību zinātnē, ekonomikā, finansēs, vadībā vai citā radniecīgā jomā, iegūstot vismaz četru gadu (240 ECTS) ilgās studijās. Angļu valodas prasme vismaz B2 līmenī.
Uzņemšanas prasības: - pilna laika klātiešana / angļu / 120 KP / 2 gadi - nepilna laika klātiešana / angļu / 120 KP / 4 gadi	Divgadīga akadēmiskā programma "Tiesības un finanses" (120 ECTS) ir atvērta visiem interesentiem, kas ieguvuši sociālo zinātņu bakalaura grādu tiesību zinātnē (ar vismaz 180 ECTS), ekonomikā, finansēs, vadībā vai citā radniecīgā jomā. Angļu valodas prasme vismaz B2 līmenī.	Otrā cikla (akadēmiskā maģistra) studiju programma "Biznesa tiesības un finanses" ir atvērta visiem interesentiem, kas sekmīgi apguvuši pirmā cikla augstāko izglītību tiesību zinātnē, ekonomikā, finansēs, vadībā vai citā radniecīgā jomā vismaz trīs gadu (180 ECTS) ilgās studijās. Angļu valodas prasme vismaz B2 līmenī.

Kā norādīts RJA 25.03.2026 iesniegumā AIKA, tad studiju programmas akreditācija notika 2021. gadā, un kopš tā laika ir pagājis jau zināms laika posms. Gan studenti, gan absolventi ir piedāvājuši veikt zināmus uzlabojumus studiju programmā, tāpēc ir vēlme mainīt gan studiju programmas nosaukumu, gan arī saturu (izmaiņu apjoms pārsniedz 20% no studiju programmas apjoma kredītpunktos), kas rezultējas izmaiņās piešķiramajā grādā. Izmaiņas normatīvajos aktos uzliek par pienākumu pārformulēt uzņemšanas prasības un izmaiņas diplomā un diploma pielikumā.

2. Vizītes gaitas un tikšanās ar augstskolas pārstāvjiem pārskats

Tikšanās ar RJA vadību - piedalījās rektore un direktore

RJA vadība norādīja, ka jaunais studiju programmas nosaukums precīzēs norādi uz studiju kursa saturu, norādot, ka studiju programma ir orientēta uz biznesa tiesībām. Tāpat tiek sekots līdzi tam, ko studiju saturā piedāvā konkurenti - citas augstskolas. Tāpēc notiek arī izmaiņas studiju saturā. Plānotās izmaiņas ir apspriestas sarunās ar studentiem un absolventiem.

Studiju programmas nosaukumam ir jāatbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamos rezultātiem. Tā kā studiju saturs pamatā ir orientēts uz pārrobežu biznesa tiesībām, tad tika apspriests jautājums - vai "*Business Law and Finance*" vietā studijas programmas nosaukums nebūtu jāpapildina, piemēram, ar "*International Business Law and Finance*". Jāņem vērā, ka studiju programma tiek īstenota angļu valodā, un angļu valodā parasti

ar “*Business law*” saprot kā iekšzemes biznesa tiesības. RJA pārstāvji norādīja, ka ir bijusi iekšējā diskusija, un bijuši dažādi nosaukuma varianti, tajā skaitā ietverot sākumā vārdus “*International*” vai “*Transnational*”. Tomēr beigu beigās RJA ir palikuši pie izmaiņām pieteiktā piedāvājuma.

Kā norādīja RJA pārstāvji, tad studiju programma ir orientēta uz tiesībām, bet studiju kursi par finansēm papildina jurista redzesloku.

RJA pārstāvji informēja par studentu iesaisti zinātniskajā pētniecībā. Studiju kursā “Pētniecības projekts” studējošie apgūst pētniecības pamatus un raksta zinātniskos rakstus krājumam “*RGSL Research Papers*”. Notiek ikgadējā studentu pētniecības konference. Augstskolas korporatīvā kultūra ietver sevī piedalīties dažādās tiesu izspēlēs. Nākotnē tiek apsvērts izveidot “*Law Revue*”, kas būtu studentu rakstu krājuma izdevums. Tāpat tiek apsvērts nākotnē vairāk līdzekļu investēt zinātnē; izveidot asistentu amatus esošajiem docētājiem un vēl papildus piešķirt līdzekļus studentu dalībai tiesu izspēlēs.

Tikšanās ar studiju programmas vadību - piedalījās studiju programmas direktors

Pirms izmaiņu iesniegšanas RJA notika diskusijas ar fakultātes docētājiem par studiju programmas nosaukuma maiņu. Docētāju ieskatā nosaukuma maiņa radīs iespējas vairāk piesaistīt bakalaura studentus, un tad būs lielāka studiju programmu pēctecība.

Tika apspriestas arī izmaiņas studiju programmas studijuursos: ekonomikas kursi tiek nomainīti uz studiju kursiem ar uzsvaru uz ilgtspēju. Respektīvi, “Mikro un Makroekonomika” un “Monētārā politika” tiek aizstāti ar tiesību kursiem, kas, lai arī ir cieši saistīti ar finanšu regulējumu, tomēr liek uzsvaru tieši uz tiesību jomu, nevis ekonomiku. Attiecīgi jaunie studiju kursi ir “Banku un finanšu tiesību principi” un “Eiropas finanšu tiesības un ilgtspēja”. Studiju kurss “Eiropas kompāniju tiesības” tiek aizvietots ar studiju kursu: “Korporatīvās tiesības un uzņēmumu sociālā atbildība”. Lai palīdzētu studentiem veikt pētniecību - speciāls kurss veltīts pētniecībai. Tiek atbalstīta starpdisciplināra pieeja. Studentu pētniecības rezultāti atspoguļojas “*RGSL Research papers*”.

Tā kā studiju saturs pamatā ir orientēts uz pārrobežu biznesa tiesībām, tad tika apspriests jautājums - vai “*Business Law and Finance*” vietā studiju programmas nosaukums nebūtu jāpapildina, piemēram, ar “*International Business Law and Finance*”. Studiju programmas direktors apstiprināja to, uz ko norādīja jau RJA vadība: pirms izmaiņu iesniegšanas ir bijusi iekšējā diskusija RJA, tomēr beigu beigās ir palikuši pie esoša piedāvājuma.

Augstskolu likums nosaka, ka saskaņā ar Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu 60 kredītpunkti (trešā cikla studijās — no 60 līdz 66 kredītpunktiem) atbilst pilna laika studijās vienā akadēmiskajā gadā apgūtajiem studiju rezultātiem. Kredītpunktus izsaka veselos skaitļos. Viens kredītpunkts atbilst 25-30 stundu studiju darba apjomam. Iesniegto dokumentu 3. pielikumā RJA norādīts, ka 1 KP atbilst 25 stundām. To ievērojot tika apspriests jautājums, kāda bija RJA iekšējā metodika pārejai, un kā tika noteikts cik stundu darba apjoms atbilst vienam kredītpunktam. Tika sniegta atbilde, ka tas tika apstiprināts RJA Senātā, bet nav ticis saskaņots ar AIKA. RJA mutiski apliecināja, ka saskaņošana tiks veikta vistuvākajā laikā.

Tā kā studiju programmas nosaukumā ir uzsvērtas gan biznesa tiesības, gan finanses, tad studiju programmas direktors uzskata, ka starp tiesību jautājumiem un finansēm studiju programmā ir balanss. Uz jautājumu vai studenti pietiekami apgūst finanšu praksi, tika uzsvērts, ka finanšu studiju kursu apjoms vienmēr var būt lielāks, bet esošie studiju kursi palīdz studentiem izprast finanšu sistēmas pamatus.

RJA pārstāvis norāda, ka studiju procesā liels akcents tiek likts arī uz strīdu izšķiršanas simulāciju. Bakalaura līmeņa studenti sevišķi aktīvi piedalās *Moot court* izpēlēs (Vīnē, Madridē utt.). Programmas direktora ieskatā nākotnē būtu vēlama vēl plašāka dalība tiesu izpēlēs, tajā skaitā *Jessup* vai *Telder* izpēlēs. Maģistra līmeņa studenti, kas piedalās starptautiskajās izpēlēs, saņem par to 6 KP, neatkarīgi no rezultāta. Būtu vēl jāattīsta arī *online* instrumentu tehniskais nodrošinājums: piemēram, kameras, kas reaģē uz skaņu. Tāpat studiju procesu uzlabošanai būtu jāieieš profesoru asistenti no studentiem, kas atvieglotu profesoriem tiešo pienākumu veikšanu. Šobrīd katrs docētājs nosaka mākslīgā intelekta izmantošanu savā studiju kursā.

Tikšanās ar studiju programmas mācībspēkiem - piedalījās pieci mācībspēki

Docētāji norādīja, ka piedalījās izmaiņu sagatavošanā saistībā ar studiju kursu aprakstu pārskatīšanu. RJA sniedz atbalstu studiju kursu sagatavošanā.

Viens no jaunākajiem docētājiem docē studiju kursu “Konkurence tiesības”. Docētāja ieskatā grūti vēl pateikt, vai studentu makroekonomikas zināšanas ir pietiekamas šim studiju kursam. Viens no docētājiem ir vienlaikus arī RJA Senāta loceklis. Senāta loceklis vienmēr seko līdzi visām izmaiņām RJA dokumentos.

Finanšu kursu docētāja jau 10 gadus strādā RJA un ir atbildīga par visiem finanšu studiju kursiem. Docētāja norādīja, ka studiju kursu apjoms vienmēr var būt lielāks, tomēr studenti apgūst pamazināšanas par finansēm. Docētāja norāda, ka studenti tiek sadalīti: tie kas ir juristi, un tie, kas jau apguvuši finanses. Pēc docētājas ieskata sadalījums starp tiesību un finanšu studiju kursiem ir sabalansēts, jo studiju kursi primāri fokusēti uz biznesa tiesībām, bet finanses ir piedeva jurista izpratnei par finanšu sistēmas pamatiem; studijuursos daudz tiek izmantoti *case study*.

Pagaidām docētāji paši nosaka mākslīgā intelekta (MI) izmantošanu savos studijuursos, bet šobrīd top arī vienota politika.

Docētāji kopumā atbalsta sagatavotās izmaiņas studiju programmā.

Docētāji norāda, ka, gatavojot jaunus studiju kursu aprakstus, ja bija nepieciešamība pēc jaunākās literatūras, tā tika operatīvi nopirkta.

Nelielajā diskusijā par studiju programmas nosaukuma uzlabošanu - “Starptautiskās biznesa tiesības un finanses”, docētāji bija visai piesardzīgi, norādot, ka pats nosaukums nemaina studiju programmas būtību.

Tikšanās ar studiju programmas studējošajiem - piedalījās trīs 2. semestra studenti (1 no Latvijas, 2 no ārzemēm)

Daži studenti, kuri piedalījās sarunā, jau iepriekš ir studējuši RJA, tāpēc turpināt studijas ir bijis loģisks lēmums, paplašinot redzesloku ar lielāku akcentu uz biznesa tiesībām.

Viens no studentiem īpaši uzsvēra RJA augsto reputāciju. Ļoti svarīga studentiem ir tīklošanās, kas sākas studiju gados un turpinās pēc augstskolu pabeigšanas. Atzinīgi tiek novērtēti arī studiju kurss par pētniecības veikšanu. Studenti atzīmēja, ka viņiem patīk RJA vide un nav nekādas diskriminācijas starp vietējiem un ārvalstu studentiem. Ļoti plašas iespējas piedāvā Erasmus+ programma un iespēja piedalīties starptautiskajās tiesu izpēlēs: gan *Willem C. Vis*

International Commercial Arbitration Moot Vīnē, gan *Sport moot*. Dalība izspēlēs ļauj labāk saprast teorijas un prakses sasaisti, gan arī trenēt uzstāšanās prasmes.

Uz jautājumu vai studijās ir balanss starp tiesību studiju kursiem un kursiem par finansēm, tad studenti norādīja, ka, protams dominē tiesību kursi, bet finanšu kursi ir pietiekams papildinājums, kas ļauj labāk saprast finanšu pasauli. Tiesību studiju kursu apjoms un finanšu studiju kursu apjoms ir sabalansēts. Šobrīd MI izmantošanu nosaka docētāji studiju kursu sākumā.

Studenti ir ierosinājuši izveidot jaunu studiju kursu par konkurences tiesībām, kas arī ir izdarīts. Studentu ieskatā būtu vēlams pamainīt studiju kursu secību, piemēram studiju kursiem par konkurences tiesībām un patērētāju tiesībām. Ārvalstu studējošie norādīja, ka būtu vēlams apgūt latviešu valodu pirms studiju procesa - jau augusta sākumā.

Studentu ieskatā, bibliotēkas resursi, kas attiecas uz studiju programmu, ir teicamā līmenī. Moodle sistēmā ir pieejams viss studentiem nepieciešamais.

Studējošie kopumā atbalsta izmaiņas studiju programmas saturā un nosaukumā.

Tika apspriests arī potenciālais jaunais studiju programmas nosaukums. Divi no trim studentiem atbalsta "Biznesa tiesības un finanses", bet viens dotu priekšroku paplašinātam nosaukumam, piemēram, "Starptautiskās biznesa tiesības un finanses".

Iepazīšanās ar RJA materiāltehnisko bāzi - piedalījās studiju daļas vadītāja un Juridiskās bibliotēkas vadītāja

Tika prezentēta RJA Moodle sistēma, kas pilnībā nodrošina gan docētāju, gan studentu vajadzības. Bibliotēka nodrošina RJA ar visjaunāko literatūru un pieeju datu bāzēm. Izlases kārtībā pārbaudot literatūras vienības, kas atrodas studiju kursu aprakstos, tās atrodas arī bibliotēkā.

Tikšanās ar darba devējiem un nozares organizāciju pārstāvjiem - piedalījās pārstāvji no Mediterranean Shipping Company, Berga advokāti, PwC Legal Latvia

Neviens no darba devējiem, kuri piedalījās sarunā, nav RJA absolvents. Visi klātesošie norādīja, ka labprāt ņem darbā RJA absolventus, gan arī RJA studentus kā praktikantus. Darba devēji norādīja, ka absolventi ļoti labi pārzin Eiropas Savienības un starptautiskās tiesības, bet ne vienmēr pienācīgi labi pārzin Latvijas iekšējās tiesības.

Darba devēju ieskatā pietrūkst regulāra mērķtiecīga sadarbība starp darba devējiem un RJA.

Kopumā darba devēji atbalsta sagatavotās izmaiņas studiju programmā, jo tās uzlabos studiju kvalitāti. Notika arī diskusija par iespējamu nedaudz citu studiju programmas nosaukumu "Starptautiskās biznesa tiesības un finanses", kas it sevišķi labi skan angļu valodā. Darba devējiem nebūtu iebildumu pret šādu nosaukumu, jo tas pat labāk atspoguļo studiju kursu saturu.

3. Plānoto izmaiņu analīze un ietekme uz studiju procesu un tā kvalitāti, kā arī izmaiņu atbilstība normatīvo aktu prasībām

3.1. Tiek mainīts studiju programmas nosaukums no “Tiesības un finanses” uz “Biznesa tiesības un finanses”.

Patreizējais nosaukums “Tiesības un finanses” var maldināt potenciālos studentus, liekot tiem sagaidīt, ka studiju programmā ir iekļauti kursi, kas saistīti ar konstitucionālajām tiesībām, ģimenes tiesībām vai mantojuma tiesībām. Tomēr šie studiju kursi ir izslēgti no studiju programmas tvēruma. Nosaukums “Biznesa tiesības un finanses” ir daudz precīzāks, norādot, ka studiju programma ir fokusēta uz ar biznesu cieši saistītu jomu tiesisko regulējumu. Ierosinātās izmaiņas nodrošina terminoloģisko precizitāti, bet būtiski nemaina studiju programmas mērķus, uzdevumus vai mācību rezultātus. Tomēr RJA ir nedaudz precizējusi studiju programmas mērķus, uzdevumus un mācību rezultātus, pirms vārda “tiesības” pievienojot vārdu “biznesa”. Tā piemēram, studiju programmas mērķis pēc precizējumiem ir: “Sniegt padziļinātu izpratni par nozīmīgākajiem notikumiem biznesa tiesību un finanšu jomā Eiropas Savienības dalībvalstīs un ārpus tās”.

Ekspertam vizītes laikā radās doma par studiju programmas nosaukuma vēl lielāku detalizāciju - vai “Biznesa tiesības un finanses” (*“Business Law and Finance”*) vietā studiju programmas nosaukums būtu jāpapildina, piemēram, ar “Starptautiskās biznesa tiesības un finanses” (*“International Business Law and Finance”*). It sevišķi ņemot vērā, ka studiju programma tiek īstenota angļu valodā, un angļu valodā parasti ar *“Business Law”* saprot iekšzemes biznesa tiesības. Tomēr pēc diskusijām ar RJA vadību, studiju programmas direktoru un docētājiem eksperts atbalsta RJA sākotnēji pieteikto nosaukuma formulējumu.

3.2. Divgadīgajā studiju programmā tiek ieviesti sekojoši jauni 10 studiju kursi, un izmaiņu apjoms pārsniedz 20% no studiju programmas apjoma kredītpunktos (30 KP no 120 KP jeb 25%):

1. Ievads finansēs
2. Ievads sociālo zinātņu pētījumu metodēs
3. Banku un finanšu tiesību principi
4. Eiropas finanšu tiesības un ilgtspēja
5. Korporatīvās tiesības un uzņēmumu sociālā atbildība
6. Starptautisko strīdu izšķiršana: pārrunas un mediācija
7. Starptautiskās tirdzniecības tiesības
8. Pētniecības projekts
9. Strīdu izšķiršanas simulācija (izspēle)
10. Padziļinātās starptautiskās komercietības

Saskaņā ar RJA iesniegto dokumentu (pielikumus Nr. 12f), viengadīgajā studiju programmā (60 KP) tiek ieviesti tikai studiju kursi “Korporatīvās tiesības un uzņēmumu sociālā atbildība” un “Ievads finansēs”

Analizējot RJA iesniegto pielikumu Nr.2 “Studiju programmas satura izmaiņu pamatojums un apraksts”, studiju kursu plānojumu un kartējumu, studiju kursu aprakstus, eksperts secina, ka tie atbilst studiju programmas kopējam mērķim un uzdevumiem.

Divi studiju kursi “Makro un mikro ekonomika” un “Monetārā politika” tiek aizvietoti ar kursiem, kas tomēr liek uzsvaru tieši uz tiesību jomu: jaunie kursi ir “Banku un finanšu tiesību principi” un “Eiropas finanšu tiesības un ilgtspēja”. Kurss “Eiropas kompāniju tiesības” (*“European Company Law”*) tiek aizvietots ar kursu: “Korporatīvās tiesības un uzņēmumu sociālā atbildība”. Ilgtspējības jautājumi tiek apskatīti arī jaunizveidotajā “Eiropas finanšu tiesības un ilgtspēja”. Visi šie studiju kursi ir ciešā saistībā ar izmaiņām uzņēmējdarbības vidē, kur parādās jauni atslēgas vārdi “ilgtspēja”, “sociālā atbildība” utt.

Sarunās ar studentiem tie atzina, ka studentiem nav pietiekamas pieredzes vai arī jau aizmirsušās prasmes veikt patstāvīgu zinātnisku pētījumu, ieskaitot maģistra darbu. Tādējādi starp obligātajiem (A daļas) studiju kursiem tiek ievesti divi kursi: 1) “Ievads sociālo zinātņu pētījumu metodēs” un 2) “Pētniecības projekts”. Ja pirmajā studiju kursā vairāk tiek likts uzsvars uz teoriju, tajā skaitā kā veikt starpdisciplināru pētījumu, tad otrā kursa mērķis ir ļaut studentiem praktiski sagatavoties un iegūt pieredzi pirms maģistra darba sagatavošanas. Viengadīgajā (60 KP) studiju programmā tiek piedāvāts studiju kurss “Juridiskā pētniecība un starpdisciplināritāte”, kurā pēc analogijas tiek sniegtas iemaņas starpdisciplināra pētījuma veikšanā. Izcilākie studentu darbi var tikt publicēti “RJA pētnieciskie raksti” sērijā vai citā izdevumā.

Studiju kurss “Ievads finansēs” ir izveidots tiem studentiem, kam nav priekšzināšanu finanšu jomā. Studenti ar priekšzināšanām studē studiju kursā “Finanses”. Tā tiek nodrošināts, ka visi studenti iegūst nepieciešamo zināšanu apjomu, lai varētu secīgi klausīties nākamajos kursos.

Studiju kurss “Salīdzinošās līgumu un komerciesības” tiek sadalīts divos studijuursos: 1) zem tā paša nosaukuma paliek “Salīdzinošās līgumu un komerciesības”, bet kā jauns papildinājums nāk klāt 2) studiju kurss “Padziļinātās starptautiskās komerciesības”. Abi ir A daļas studiju kursi, kur pirmajā akcents tiek likts uz salīdzinošām tiesībām, bet otrajā studiju kursā tiek likts uzsvars uz starptautiskajām biznesa tiesībām.

Studiju kursi “Starptautisko strīdu izšķiršana: pārrunas un mediācija” un “Strīdu izšķiršanas simulācija (izspēle)” ir pievienoti A daļas obligātajiem studiju kursiem ar mērķi dot studentiem pilnvērtīgākas teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas. Tikšanās ar studentiem pierādīja šādu nepieciešamību; arī augstskolas vadība un studiju programmas direktors atbalsta plašāku studentu dalību tiesu izspēlēs. Studiju kurss “Strīdu izšķiršanas simulācija (izspēle)” jo īpaši dod studentiem praktisku pieredzi juridiski korektu un argumentētu dokumentu rakstīšanā, kā arī mutvārdu argumentācijas mākslā tiesas zālē.

Tādējādi jaunie studiju kursi stiprinās studiju procesu un ļaus sagatavot studentus ar izcilām teorētiskām zināšanām un praktisko pieredzi. Vienlaicīgi eksperts secina, ka atšķiras studiju kursu aprakstu detalizācijas pakāpes (piemēram, “Starptautiskās tirdzniecības tiesības” un “Starptautisko strīdu izšķiršana: Pārrunas un mediācija”). Pēc iepazīšanās ar RJA iesniegumiem pievienotajiem docētāju CV, eksperts secina, ka studiju kursu gan vietējie, gan ārvalstu docētāji ir ar izcilām angļu valodas zināšanām (visiem C līmenis), arī akadēmiskā un praktiskā darba pieredzi.

3.3. Piešķiramais grāds tiek precizēts no “sociālo zinātņu maģistra grāds tiesību zinātnē” uz “maģistra grāds biznesa tiesībās un finansēs”.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 240 21.¹ punktu, pēc maģistra studiju programmas apguves studējošajam piešķir maģistra grādu, kas atbilst attiecīgajā studiju jomā sasniegtajiem studiju rezultātiem. Latvijas izglītības klasifikācijai (MK noteikumi Nr.322) atbilstošās studiju programmas nosaukums, saturs un iegūstamā grāda nosaukums ir savstarpēji saistīti un izriet

no studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem. RJA iesniegtajos studiju programmas rezultātos (4. pielikums) ir norādīts, ka “studenti ir apguvuši teorētiskas un praktiskas zināšanas ar biznesa tiesībām un finansēm saistītās jomās, kuras pieprasa darba devēji juridiskajā nozarē, finanšu institūcijās, valsts pārvaldē, nevalstiskajās organizācijās kā arī privātās un publiskās organizācijās Latvijā un citviet”. Tādējādi precizētais piešķiramais grāds “maģistra grāds biznesa tiesībās un finansēs” atbilst studiju programmas sasniedzējiem rezultātiem. Pielikumā 5d iesniegts precizēts diploma paraugs ar iekļautu jauno grādu. Tas atbilst normatīvo aktu prasībām. AIKA 30.04.2026. vēstules Nr. 2026/4.1-82 RJA 9. punktā norādīja, ka iepriekšējā studiju programmas novērtēšana ir notikusi 2021. gadā un kopš tā laika normatīvajā regulējumā ir notikuši grozījumi, lūdzot iesniegt diplomu un tā pielikumu, nodrošinot diploma atbilstību Ministru kabineta 2013. gada 16. aprīļa noteikumu Nr. 202 “Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus” prasībām, cita starpā diploma pielikuma 2.3. punktā norādot arī RJA dibinātāja noteikto augstskolas tipu saskaņā ar Studiju kvalitātes komisijas 2024. gada 27. novembra lēmumu Nr. 2024/16-T, t.i. lietišķo zinātņu augstskola, kā arī norādot diplomā datus atbilstoši 41.² punkta prasībām. Tomēr diploma pielikuma parauga (pielikums 5b) 2.3. punktā nav norādīts RJA augstskolas tips - lietišķo zinātņu augstskola. Tāpat 3.3. punkts neatbilst uzņemšanas prasībām, kas norādītas RJA 19.06.2026. iesniegtajā papildus dokumentā “Studiju programmas parametru izmaiņu tabula”.

3.4. RJA 25.03.2026. vēstulē netiek lūgts veikt izmaiņas studiju programmas uzņemšanas prasībās. Pēc AIKA lūguma 01.06.2026. vēstulē RJA ir iesniegusi precizētus uzņemšanas noteikumus (pielikums nr.1). Tomēr pielikumā Nr.1 iesniegtie uzņemšanas noteikumi neparedz precīzu iepriekšējās izglītības uzskaitījumu un stilistiski ir vairāk kā stāstījums, nevis prasības. Savukārt RJA 19.06.2026. iesniegtajā papildus dokumentā “Studiju programmas parametru izmaiņu tabula” uzņemšanas prasības jau ir precizētas un stilistiski būtiski neatšķiras no tām, kas tika veiktas akreditācijas procesā 2021. gadā. Eksperts iesaka apstiprināšanai citu teksta redakciju (skatīt zemāk rekomendāciju).

3.5. Izmaiņu atbilstība valsts akadēmiskajam izglītības standartam.

Pēc iepazīšanās ar RJA iesniegto dokumentu 3. pielikumu otrā cikla (akadēmiskās maģistra) studiju programma “Biznesa tiesības un finanses” pēc plānotajām izmaiņām atbilst valsts akadēmiskās izglītības standartam (MK noteikumu Nr. 240). Piemēram, saskaņā ar šo noteikumu 17. punktu maģistra studiju programmas apjoms ir ne mazāks kā 60 kredītpunktu un ilgst vienu gadu ar nosacījumu, ka tiek ievērots Augstskolu likumā noteiktais kopējais pirmā un otrā cikla studiju apjoms un ilgums pilna laika studijās.

Viengadīgajā (60 KP) studiju programmā obligātajā daļā ietilpst studiju kursi: “Ievada pamatkurss” (3 KP), “Juridiskā pētniecība un starpdisciplināritāte” (3 KP), “Starptautiskās tiesības – ekonomiskās attiecības starp valstīm un nevalstiskajiem subjektiem” (3 KP), “Korporatīvās tiesības un uzņēmumu sociālā atbildība” (3 KP), “Salīdzinošās līgumu un komerciesības” (3 KP), “Eiropas starptautiskās privāttiesības” (3 KP), “Ievads finansēs/Finanses” (3 KP) un “Starptautiskā finanšu vadība” (3 KP/ ECTS).

Divgadīgajā (120 KP) studiju programmā obligātajā daļā ietilpst “Ievada pamatkurss” (3 KP), “Juridiskā pētniecība un starpdisciplināritāte” (3 KP), “Starptautiskās tiesības – ekonomiskās attiecības starp valstīm un nevalstiskajiem subjektiem” (3 KP), “Korporatīvās tiesības un uzņēmumu sociālā atbildība” (3 KP), “Salīdzinošās līgumu un komerciesības” (3 KP), “Eiropas starptautiskās privāttiesības” (3 KP), “Ievads finansēs/Finanses” (3 KP), “Starptautiskā finanšu vadība” (3 KP), “Starptautisko strīdu izšķiršana: komercšķīrējtiesas” (3

KP), “Starptautisko strīdu izšķiršana: pārrunas un mediācija” (3 KP), “Ievads sociālo zinātņu pētījumu metodēs” (3 KP), “Padziļinātās starptautiskās komerciesības” (3 KP), “Starptautiskās tirdzniecības tiesības” (3 KP/ECTS), “Banku un finanšu tiesību principi” (3 KP), “Eiropas finanšu tiesības un ilgtspēja” (3 KP), “Pētniecības projekts” (6 KP) un “Strīdu izšķiršanas simulācija (izspēle)” (6 KP).

Abos studiju programmu variantos 30 KP no maģistra studiju programmas apjoma ir atvēlēta maģistra darba izstrādei. Šie nosacījumi tiek ievēroti arī pēc izmaiņām studiju programmā. Arī obligātajā daļā abos studiju programmas variantos ir ietverti studiju kursi atbilstošo tiesību zinātnes nozaru teorētisko atziņu izpētei un teorētisko atziņu aprobācijai, atbilstoši valsts standartā noteiktajam.

Vienam kredītpunktam ir jāatbilst 25-30 stundu studiju darba apjomam: studiju programmā tas ir noteikts 25. Iegūtajam maģistra grādam, par ko tiek izsniegts maģistra diploms, ir jādod tiesības turpināt izglītību trešā cikla augstākās izglītības studiju programmā, izpildot uzņemšanas prasības attiecīgajā studiju programmā. Pēc studiju programmas pabeigšanas tiek iegūts maģistra grāds biznesa tiesībās un finansēs, kas ļauj turpināt izglītību trešā cikla augstākās izglītības studiju programmā.

4. Secinājumi

- Nosaukums “Biznesa tiesības un finanses” ir daudz precīzāks, norādot, ka studiju programma ir fokusēta uz ar biznesu cieši saistītu jomu tiesisko regulējumu.
- RJA ir nedaudz precizējusi studiju programmas mērķus, uzdevumus un mācību rezultātus, pirms vārda “tiesības” pievienojot vārdu “biznesa”.
- Jaunie studiju kursi stiprinās studiju procesu un ļaus sagatavot studentus ar izcilām teorētiskām zināšanām un praktisko pieredzi. Studiju kursu gan vietējie, gan ārvalstu docētāji ir ar izcilām angļu valodas zināšanām (visiem C līmenis), ar akadēmiskā un praktiskā darba pieredzi.
- Piešķiramā grāda precizētais formulējums atbilst normatīvo aktu prasībām. Analizējot studiju kursu aprakstus, to mērķus, uzdevumus, saturu un studiju rezultātus, eksperts secina, ka grāda nosaukums atbilst studiju programmā apgūstamajam saturam.
- RJA savā 01.06.2026. vēstulē ir iesniegusi precizētus uzņemšanas noteikumus (pielikums nr.1). Tomēr pielikumā Nr.1 iesniegtie uzņemšanas noteikumi neparedz precīzu iepriekšējās izglītības uzskaitījumu un stilistiski ir vairāk kā stāstījums, nevis prasības. RJA 19.06.2026. iesniegtie precizētie uzņemšanas noteikumi paredz precīzu iepriekšējās izglītības uzskaitījumu.

5. Rekomendācijas

Eksperts iesaka **apstiprināt** plānotās izmaiņas otrā cikla (akadēmiskajā maģistra) studiju programmā “Tiesības un finanses”:

- 1) studiju programmas nosaukuma maiņu no “*Tiesības un finanses*” uz “***Biznesa tiesības un finanses***”.
- 2) izmaiņas studiju programmas saturā;
- 3) piešķiramā grāda nosaukuma maiņu no “*sociālo zinātņu maģistra grāds tiesību zinātnē*” uz “*maģistra grāds **biznesa tiesībās un finansēs***”;

- 4) precizēt studiju programmas mērķus, uzdevumus un mācību rezultātus;
- 5) atbalstīt uzņemšanas prasību precizēšanu (ietverta RJA 19.06.2026. papildus iesniegtajā dokumentā) sekojošā formulējumā:

“60 KP: Pirmā cikla augstākā izglītība tiesību zinātnē, ekonomikā, finansēs, vadībā vai citā radniecīgā jomā, iegūstot vismaz četru gadu (240 KP) ilgās studijās. Angļu valodas prasme vismaz B2 līmenī.

120 KP: Pirmā cikla augstākā izglītība tiesību zinātnē, ekonomikā, finansēs, vadībā vai citā radniecīgā jomā vismaz trīs gadu (180 KP) ilgās studijās. Angļu valodas prasme vismaz B2 līmenī.”

Eksperts iesaka līdz institucionālajai akreditācijai:

- 1) panākt studiju kursu aprakstu vienādu detalizāciju;
- 2) institucionalizēt sadarbību starp darba devējiem un studiju programmu;
- 3) pabeigt darbu pie vienotas MI politikas RJA;
- 4) finansiālo iespēju robežās iegādāties studiju attālinātam procesam nepieciešamos tehniskos līdzekļus (piemēram, kameras, kas reaģē uz skaņu);
- 5) ieviest asistentus docētājiem no studentu vidus, kas atslogotu docētājus no tehniska rakstura pienākumu veikšanas;
- 6) precizēt diploma pielikuma punktus 2.3. un 3.3.

Jānis Grasis, Dr.iur., paraksts

Rīgā, 2026. gada 28. jūlijā